

"BOEKBESPREKING".

H.E. COOMANS: A Survey of the Littoral Gastropoda of the Netherlands Antilles and other Caribbean Islands. Studies Fauna Curaçao 8, p. 42-111, plates I-XVI, 1958.

De schrijver geeft, volgens zijn zeggen, een nogal droge opsomming van de mariene gastropoda, die hij tot eind december 1956 van de Nederlandse Antillen heeft onderzocht. Ik haast mij er aan toe te voegen dat Dr. P. Wagenaar Hummelinck er zestien prachtige platen met de foto's van 96 soorten aan heeft toegevoegd, met een overzichtskaartje van de vindplaatsen waarvan materiaal wordt genoemd.

Toen ik deze publicatie in handen kreeg werd de publicatie van Mejuffrouw van Benthem Jutting in Bijdragen tot de Dierkunde vol. 25, 1927 eraast gelegd. Sindsdien was er over de Curaçaose weekdieren niets meer verschenen totdat Coomans de mooie afbeeldingen van de Curaçaose slakken naast zijn droge opsomming bracht. Van Benthem Jutting meldde 121 soorten in 1927. Coomans kent er nu 124 uit eigen ervaring plus 45 uit de literatuur, wat in totaal 169 soorten, bekend van het eiland Curaçao, oplevert.

De afbeeldingen riepen herinneringen wakker aan jaren geleden. Het lezen van de bekende namen van de slakken en de vertrouwde namen Schottegat, Annabaai, Spaanse Water, Caracasbaai had tot gevolg, dat de lang bewaarde slakken uit Curaçao, door een goede Oom daar in 1935 verzameld, van zolder werden gehaald en hun plaats terugvonden in mijn werkkamer. Op de etiketten staat: Rif, Curaçao, augustus 1935 legit Jos Butot. Ze zijn bijna allen in Amsterdam geweest deze slakkenhuizen en Mejuffrouw van Benthem Jutting heeft mij van vele soorten de namen geleerd, althans van die soorten die hun soortgenoten ontmoetten in de collectie van het Amsterdams Museum onder haar hoede. We (weet je nog Wim,) fietsten tussen Haarlem en Amsterdam vele malen heen en terug met ons doosje tropische (en Nederlandse) slakken. Steeds kwamen er meer etiketten met een wetenschappelijke naam en ik vond het zeer onplezierig dat er toch nog slakken overbleven zonder naam. De enige troost was, dat ze wel in mijn collectie lagen en niet in die van het (grote) Museum in Amsterdam. Tryon's Manual of Conchology moest dan maar uitkomst brengen. Uit deze boeken werden de namen Conus lugubris Reeve, hieroglyphicus Duclos en columba Hwass overgeschreven, en, o, ramp! die Conus mus uit dat doosje, dat in Amsterdam was geweest, leek toch wel heel erg op Conus barbadensis. Tryon deed ons twifelen aan de Amsterdamse Geleerde. Schuchter werd de naam "barbadensis" op het etiketje geschreven maar ik waagde het niet dit verder te vertellen. Zo vond ik ook mijn etiketje van toen "Conus roseus Lam.", neen, geen variëteit van mus, maar mus, full species. Ik was erg in de war gebracht en wist niet wie geloofd moest worden. Nu heb ik een nieuw etiket geschreven bij Conus mus luidende: Conus citrinus Gmelin. Ik heb Conus roseus daarbij gelegd, met "citrinus" in een doosje en toen vond ik dat "barbadensis" er vast en zeker wel bij hoorde. Gehoorzaam aan Coomans hebben we het etiket van C. nebulosus herschreven als Conus regius. Toen moest ik van Tucker Abbott horen (1954, American Seashells, p. 262), dat de naam Conus citrinus Gmelin ten onrechte betrokken is geworden op Conus mus Hwass, want citrinus van Gmelin is de gele vorm van regius. Nu moet ik zelf maar gaan uitzoeken wat waar is. Het is jammer dat Coomans mij niet even het waarom van de van Clench overgenomen naamsverandering heeft verteld.

Ik vond een doosje met schelpjes en het etiket Conus Verrucosus Hwass. (Rif, Curaçao, augustus 1935, legit oom Joop). Ze bleken toch niet allemaal zo wrattig te zijn. Wel is van alle de spira concaaf en boven de schouder is de winding hol zonder spiraalgroefjes tussen schouder en sutuur. Mijn Conus columba lijkt daar ook op. Met het plaatje uit Coomans ernaast geloof ik nu dat dit Conus jaspideus pygmaeus is. De schelpjes die ik als "niet wrattig" bij verrucosus heb weggehaald zouden dan jaspideus kunnen zijn. Maar wat dan als "verrucosus" overblijft lijkt echt niet zo erg veel op wat Coomans "verrucosus" noemt. Zijn verrucosus heeft sierlijke spiraalrijen van fijne pikkeltjes en prachtig duidelijke spiraalgroeven tussen schouder en sutuur, precies zoals mijn jonge exemplaar van Conus testudinarius, die ik braaf nu volgens Coomans "ranunculus" noem. Hij heeft alleen niet zo een hoge spira als het plaatje aangeeft. Toen ben ik Clench en Tucker Abbott gaan vragen hoe zij erover dachten. Clench (1942, Johnsonia nr. 6 p. 13) geeft vier prachtige figuren van C. verrucosus Hwass zoals ook die schelpen van mij zijn en Abbott (1954, American Sea shells pl. 22 fig. z) klopt ook mooi. Die twee hadden ruzie over Conus regius, citrinus en mus, maar hier zijn zij het met elkaar eens. Prachtig zijn Clench figuren van jaspideus (ibidem p. 10) overeenkomend met wat ik dacht dat jaspideus was. En mijn oude "columba" durf ik nu wel C. pygmaeus te noemen. Waarom is dat nu een subspecies? Een kleine toelichting van Coomans ware ergwelkom geweest.

Alle Conus-soorten, die Coomans uit de West noemt zijn (meen ik) in de collectie vertegenwoordigd met als vindplaats "Rif, Curaçao", indien de kleine Conus-jes waarbij we in jeugdige overmoed "lugubris" en "hieroglyphicus" zetten, inderdaad tot Conus perryae Clench behoren. De foto die Coomans geeft, laat dit vermoeden en Clench's beschrijving en het plaatje op pag. 33 Johnsonia nr. 6, 1942 kloppen met mijn exemplaren, maar het plaatje dat Coomans geeft, is duidelijker. (plaat 14).

Ik durf niet goed te zeggen dat Conus dominicanus er werkelijk tussen zit. Ik twijfel of mijn mooie exemplaar wel echt uit Curaçao komt en ik twijfel eraan of het echt wel dominicanus is. Hij heeft een mooi gekroonde spira en dat mag niet. De twee kleintjes zijn wel echt uit Curaçao en lagen tussen de kleintjes die ik nu perryae noem.

Als een redacteur zelf zijn krant moet volschrijven pleegt hij "Boekbesprekingen". Deze redacteur heeft zich daar ook aan willen bezondigen. Doch zie, er is een "Bijdrage" uitgegroeid "tot de kennis van de gastropoden uit het Genus Conus die op het eiland Curaçao zijn aangespoeld". Deze onvoldragen bijdrage wordt u nu aangeboden onder het motto: Heeft u ook nog schelpen uit Curaçao? Ik wil ze dan graag eens van u zien! En ik ben Coomans dankbaar voor zijn boekje en de paar prettige uurtjes. Hier is dan de bijdrage: